

**Jubilæum Sæculare Ecclesiæ Catholicæ Per Septendecim
Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala**

Per Septendecim Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala ; Ex Annalibus
Ecclesiasticis collectum Pro Xenio Oblatum Academicæ Sodalitati
Dominorum B. Mariæ Virginis Annunciatæ Herbipoli, Anno ...

Herbipoli, 1699

Decas II. Ab anno 310. ad annum 320.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64743](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64743)

Ab anno 300. ad 400.

181

immolaret: Philemon autem mente divinitus illustratus, qui alienam gerebat personam ut negaret, propriam repræsentans, se in Christum verè credere, constanti voluntate, professus, post varia tormenta insignem martyrij coronam adeptus est: cujus exemplo Apollonius roboratus, ipse etiam forti animo idem martyrium obiit.

DECAS II.

** Ab anno 310. ad annum 320. **

311. **L**ucianus piissimus æquè ac doctissimus Presbyter Antiochenus Nicomediam deductus ad Imperatorem, coram eo apologiam pro Christianis dixit: propterea conjectus in carcerem, manibus pedibusq; decussatis ad quatuor palos affixus, pridie quam cæderetur, cum mensa deesset, in quo sacrificaret, ipse humi stratus atque supinus, positus in pectore suo pane & vino, mysteria celebravit, & se atque suos pretiosâ Christi carne ac sanguine refecit. Ejus cadaver in mare projectum excepere Delphini & ad Drapanum detulere, facti jubente Deo vespillones. Habuit Lucianus multos discipulos, sed plerosque degeneres, qui in Arrianam hæresin se præcipitarunt.

Sxvi

Sævitum est hoc tempore non tantum in Romano Imperio, sed etiam in regnis, quæ propriis parebant regibus. Nominatim in Armenia superiore, cui Tiridates imperabat & furebat tum crudelitate in Christianos passim, tum libidine simul in dicatas Deo Virgines, donec fœdo morbo correptus, atque a Gregorio Episcopo Armeniæ divinitus sanatus ad Christum conversus est, trahens exemplo suo magnum numerum subditorum.

Persecutione dirissimâ jam in decimum annum propagatâ placuit vindici Deo Aureorem ejus suâ commeritatâ pœnâ afficere. Cœpit igitur Galerius Maximianus Armentarius genitalibus putrefactis consumi paulatim vivus à vermibus, donec pestilenti ulcere simul intumescens pestilentem fœtidamque animam effudit. Antequam obiret, agnovit Dei vindicis manum, & persecutionem Christianorum edicto compressit, jussitque destructa templa resuscitari, sed pœnitentiâ, ut creditur, Antiocho non impar, veniam non meruit. Mortuus à Maxentio genero suo inter Deos relatus est.

Vix respirare licuit Christianis, & persecutionem mox iterum Maximinus resuscitavit, qui post Maximiani mortem unâ
cum

cum Licinio liberam adeptus est Imperii Orientalis administrationem. Exarsit autem hæc persecutio, ignem odii atque invidiæ supponente quodam Theoterno curatore Antiocheno homine crudeli & vafro, qui falsa excogitans oracula, asseruit, Jovem Philium (idolum id erat) præcepisse, ut Christiani undique expellerentur, si Imperatores salvum vellent suum Imperium. Eodemque tempore conficta sunt acta quædam Pilati & Salvatoris nostri ingentibus referta blasphemis, & mandato Imperatoris ubique publicata, jussique ludimoderatores eadem pueros in scholis docere, ut sic odium in Christum & Christianos à teneris imbiberent. Denique etiam infames quædam mulierculæ gentiles minis inductæ sunt, ut assererent, se Christianas olim fuisse, sed ob ingentia in Ecclesiis eorum patrata facinorosa libidinesque, ab eis recessisse: quapropter acre in Christianos bellum exarsit.

Eusebius Pontifex diem suum obit & Cathedram Petri possidendam relinquit Melchiadi natione Afro, vel, ut alii scribunt, Miltiadi.

Cum Alexander Achillæ successor Alexandrinæ Ecclesiæ præesset, contigit, ut pueri in plateis Presbyteros se & Diaconos
fin-

fingentes imitarentur ea, quæ in ecclesia fieri solebant. Quos inter Athanasius quoque adhuc puer ludendo alios baptizabat, materiâ & formâ consuetâ adhibitâ. Quem Iulianus cum Alexander observâset, & baptizantis Athanasii intentionem quoque examinâset, iudicavit baptismum validè reverâ pueris collatum, neque rebaptizandos esse. Athanasium autem una cum aliis pueris instruendum pædagogis tradidit, & ipse postmodum eundem convictorem suum ac scribam esse voluit.

✽(312.)✽ Annus hic Constantini septimus fuit felicissimus Christianis ob gentiliū afflictiones, quibus fere consumpti atque confecti sunt, bello fame & peste a vindice Deo exagitati: Præcipuè, verò propter victoriam insignem quam Constantinus de cæso Maxentio reportavit. Cum enim ille Romæ libidine pariter & crudelitate grassaretur, Constantinus à Romanis quibusdam invitatus, privatis insuper inimiciis à Tyranno lacesitus (utpote qui statuas ejus atq; imagines everterat,) multò potentiùs autem à Christo corroboratus, arma corripuit, & cum adversus tyrannum moveret, sole in Pomeridianum inclinante, vidit cum toto exercitu in cælo
cru-

crucem formatam ex luce cum his verbis :
ὁ τούτος νικᾷ in hoc vince.

Atque sequente nocte Christum aspexit
præcipientem sibi, ut ejusmodi quod vi-
derat in cælo signum, formari juberet. Hoc
signo pro labaro suo in exercitu adhibito
cælestique ope fretus Constantinus obje-
ctos Maxentii Duces ad Taurinum, Bri-
xiam, Veronam primò profligat, & post-
modum ipsum Maxentium cum ingenti-
bus copiis prope Urbem occurrentem pe-
nitus delet, editis ubique fortitudinis por-
tentis. Maxentius dum victus in Urbem
se recipit, per pontem Milvium vel multi-
tudine degravatum, vel ut Eusebius, scri-
bit, intempestivè à machinatoribus solu-
tum in Tiberim, decidit, ejusque vortici-
bus haustus est. Corpori invento rescis-
sum caput, quod hastâ defixum primò
delatum est Romam, deinde in Afri-
cam, ut omnibus bonis esset in spem & ma-
lis in terrorem. Hic exitus fuit Ma-
xentii, in quo vitia omnia de primatu cer-
tabant.

Ab hoc anno initium sumunt indiçtio-
nes, & annus sequens primus numeratur
Primæ indiçtionis.

*Est autem indiçtio periodus quindecim anno-
rum*

rum juxta consuetudinem Romanorum, qui singulis quindenis emeritos milites honestâ dimissione concessâ, capitationis immunitate liberos faciebant, ut abire possent, si vellent; si vero nollent, privilegiis auferentur. Secundum hanc igitur consuetudinem ab hoc anno quo devicto Maxentio Religio Christiana in libertatem vindicata est, constitutum, & postmodum Niceni concilii auctoritate confirmatum est, ut sublatâ antiquâ, annos per Olympiades computandi ratione, imposterum per Indictiones anni numerarentur, sic ut decimo quinto quovis anno, nova esset indictio. Adhibetur interdum pro Indictione nomen fusionis, aut distributionis quod inde evenit, quia solebat annuè octavo scilicet Calendas Octobris, militibus erogari annona, & indici Imperatoribus similis distributio aut fusio.

✽(313.)✽ Constantinus edictis perfectionem compescit, Licinio & Maximino ut idem facerent invitatis, urbeque ordinatâ proficiscitur in tumultuantem Germaniam. Mediolani sororem suam Constantiam dat uxorem Licinio, ad quas nuptias invitatus Diocletianus venire recusat, senectutem causatus. Sed admiffa non est excusatio, minacibusque litteris ab utroque Imperatore, ita territus est (quasi Maxentii demortui, ac Maximini viventis fautor,) ut

ut vitam deinceps terroris plenissimam
vir sceleratus traduceret, & desperatam
inter vitam atque probrosam mortem in-
certus miserrimè fluctuaret.

Maximinus quoque à Licinio in fugam
conjectus Tarsi in Cilicia mortuus est mi-
serabili exitu vitæ; totum corpus sen-
sim exesum in unum ulcus abiit, oculis
sponte ex capite profilientibus, hostis in-
super dictus a Constantino & Licinio ex
mærore & desperatione miserandam ani-
mam efflavit.

Donatistæ contra Cæcilianum in Africa
frementes, eum a Felice Aprungitano malè
ordinatum esse contendunt & ad Constan-
tinum provocant, mittuntque libellos sup-
plices pro sua causa per Anulinum Africae
Proconsulem, quibus Imperator iudices
eligit Romanum Pontificem Melchiadem
cum aliis Italiae Episcopis, eisq; adjun-
git Maternum Agrippinæ, Rhæticum Au-
gustoduni & Marinum Arelatensem Epi-
scopum. Ab his Synodus habita est in do-
mo Faustæ in Laterano, qui causa diligen-
ter excussâ, pro Cæciliano pronuncia-
runt, & Melchiades Donatum graviter
reprehendit, ac cum Majorino ad concor-
diâ revocavit, Repugnaverunt autem Do-
nati-

nati-

natistæ, omnes conditiones pacis pertinacissimè respuentes.

Moritur Melchiades Papa vix pace ecclesiæ degustatâ, & delibandam ejus dulcedinem relinquit Sylvestro successori.

(314.) Donatistæ iterum tumultuantur in Africa, præcipuè contra Felicem (qui Cæcilianum ordinârat) quem traditorem fuisse contendunt; de hoc negotio jussu Constantini Ælianus Africæ Proconsul statuit, & Donatistas damnat: qui ad Imperatorem provocant, à quo prima synodus Arelatensis, quæ ab Augustino plenaria appellatur, cogi jubetur. Sed ab hac etiam synodo denuo ad Imperatorem provocant schismatici, præter moras aliud nihil quærentes, & audaciores effecti, quia non fortiùs ab Imperatore coërciti sunt.

Sunt & alia Concilia diversis in locis habita. Concilium Ancyranum cui 18. Episcopi interfuerunt, à quibus Canones 24. Sanciti de pœnitentia lapsorum, Neo-Cæsariense in quo convenerunt 17. Episcopi & ediderunt 14. Canones. Utrique præfuit Vitalis Antiochenus Antistes. Concilium Laodicenum in Phrygia in quo 60. Canones editi.

(315.) Constantinus parentibus egenis providet liberaliter pro filiis educandis, ad tollendam impiam consuetudinem, quâ egeni parentes filios, quos sustentare nequibant, occiderunt. Prohibuit, ne Christianæ Ancillæ lenonibus traderentur, & ne pueri sub fornicibus spectaculorum publicæ libidini exponerentur: item ne frontibus reorum incidetur vel inureretur signum proscriptionis vel damnationis, quo stigmatè Imago DEX turpiter fædabatur. His aliisq; laudabilissimis statutis Imperium ordinavit.

Arius hæresiarcha impius, qui hæctenus seu Proteus sub formis diversis latuerat, modò Catholicis, modò schismaticis adhærens, nunc innotescit.

De ortu autem hujus hæresis diversa tempora consideranda sunt. Primum, quando Alexander Episcopus detectum ac sæpe monitum, sed pertinaciter hæresim defendentem, Presbyteratûs ordine exuit, & uua cum septem Presbyteris, duodecim diaconis, & septingentis virginibus, professis quas ipse seduxerat, collecto adversus eum concilio centum ferme Episcoporum Ægypti & Libiæ à Catholica communione ejecit. Quæ omnia ante Licinij persecutionem hoc tempore facta fuisse videntur. Aliud verò tempus Ariana hæresis tunc accidit, quando ejus atrocissimum

cinium

nium suscipiente Eusebio Nicomediensi Episcopo
hæresis ejus toti prope orbi innotuit.

Iisdem temporibus Colluthus Presbyter
Alexandrinus & præpositus unius
ecclesiæ, quæ sunt Alexandriæ cum Episcopus
non esset, temerè sibi arrogatâ potestate
Presbyteros ordinare cœpit, & docere
Deum non esse malorum creatorem.
Hujus asectæ dicti Colluthiani, Arianis se
postmodum & Meletianis conjunxerunt.

HÆRESIS ARIANORUM SEU ARIOMANITARUM
QUI ET EUSEBIANI ET DULIANI APPELLANTUR.

Arius Ecclesiæ Alexandrinæ Presbyter cum
ab hæresi sua nullis S. Alexandri Patriarchæ
Alexandrinæ monitis recederet, & ecclesiastica
censurâ ideo multatus esset, ad Eusebium
Nicomediæ Episcopum per fugit, qui Arii partes
primus, & usque eò pertinaciter amplexus est,
ut Ariani etiam Eusebiani uominati fuerint.

1. Docuit Patrem, Filium & Spiritum Sanctum
non esse unius ejusdemque naturæ, substantiæ
seu essentiæ, quæ à Græcis, dicitur ὁμοούσιος, ita ut
dicere nollent, Sanctissimam Trinitatem esse
ὁμοούσιον, id est Consubstantialem. Sed Filium
esse creaturam, Spiritum Sanctum esse creaturam
alterius creaturæ, hoc est creatum à Filio, hinc
appellati sunt DULIANI, quia filium crediderunt
tantum esse servum Patris.

2. Docuit Filium suam carnem assumpsisse
obque animã.

3. Filium DEI multa ignorasse, & nostro
more crescente etate didicisse.

4. Rebaptizabant Catholicos qui ad ipsos con-
fugiebant.

5. Putabant Ariani concilia generalia etiam
legitimè congregata, & quantumcunque appro-
bata errori esse obnoxia, ac revera errasse con-
cilium Nicænum.

6. Filium DEI tantum Christum, & non
JESUM appellabant, malitiosè nomen Salva-
toris reticentes.

✠(316.)✠ Diocletianus moritur Sa-
lonæ, quã morte dissentiant scriptores,
alij venenum hausisse, alij corpore toto
contabuisse, alij corpore putrefacto inte-
ruisse scribunt. Dignus certè omni genere
suppliciorum interire, qui Christianis om-
ne genus tormenti intulit. Inter Divos ta-
men relatus est a Licinio, scilicet in odium
Christianitatis, ut ipse putabat: sed reve-
ra in contemptum gentilitatis.

Licinius contra Christianos immanem
persecutionem excitat, quia Christum pu-
tabat fautorem esse singularem Constan-
tini. Hac persecutione passus est Basile-
us sive Basilius Ponti Episcopus, propter
servatam, subductamque Claphyram vir-
ginem,

ginem,

ginem, Constantiæ famulam ex unguibus lenonis impurissimi: erat enim scortator impudentissimus, Virginitatis & publicæ honestatis osor.

Passi etiam Martyrium 40. milites Cappadoces, qui Sebaste in Armenia minore in stagnum glaciè rigens noctu immissi sunt, ex quibus cum unus negasset fidem & in balneum aquæ tepidæ ingressus statim mortuus esset, Martyrum custos qui 40 è cælo coronas prodire viderat, positis vestibus locum ejus occupavit, contractisque omnes cruribus curru delati sunt in ignem, præter unum Melitonem, quem fortissima mater viventem in humeris tam diu detulit, donec mortuum in eundem currum cum aliis conjecit, supra foeminam & matrem mulier fortis.

Passus item S. Blasius Episcopus Sebastenus cum septem mulieribus, quæ guttas sanguinis ejus, cum ferreis pectinibus laceraretur, collegerant.

✠(317.)✠ Oritur discordia Constantinum inter & Licinium. Causam dedit Licinius, qui initis pactis de Chrtstiana religione protegenda non stetit, imò etiam ipsi Constantino insidias struxit, & statuas ejus dejecit. Hinc bellum atrox & prælium ad Cibalim Pannoniæ, à manè usque ad vesperam,

peram, quo victus Licinius amisit magnam
parte copiarum cum uxore ac filio & the-
auris ex urbe Sirmio translatis fugit in
Daciam, inde in Thraciam reparaturus
bellum, ideoque Valentem Cæsarem creat.
Constantinus autem Licinium fugientem
in Thracia assequitur, iterumque partem
exercitus ejus gloriosam victoriam cedit, o-
peram tamen Mestriani Legati fœdus com-
ponit eam lege, ut Licinio Asia, Thracia, &
totus oriens relinqueretur, reliquum Im-
perii Constantino cederet. Hujus fœde-
ris victima fuit Valens cæsus, & factum est
initium bicipitis aquilæ Romanæ.

(318.) Licinius iterum fœdifragus
factus a Constantino Hadrianopoli in
Thracia: quanquam 150. peditum millia &
quindecim millia equitum haberet in ar-
mis, stratagemate vincitur. Finxerat e-
nim Constantinus, se Hebrum ponte con-
nectere, & ab alia parte, ubi arctissimus est,
exercitum suum traduxit, & superveniens,
Imperatis Licinianis eorum triginta quin-
que millia concidit, reliquos in fugam
conjecit. Leviter in hoc prælio sauciatus
Licinius Bizantium venit, ubi Martinia-
num Cæsarem creat & cum eo statim se
obseffum videt. Amandum autem cum
pluribus navibus in angustiis Hellesponti

Crispus aggressus vicit, plurimas naves demersit, nocte prælium dirimente, die sequenti Aquilo ventus pro Crispo & Constantini classe pugnavit, Licinianam classem cum Amanda in saxa impingens, ex qua centum & triginta elisæ sunt, adeo ut ægrè cum quatuor navibus dux earum effugeret. Bizantium ergo relinquere coactus Licinius Chalcedonem cum thesauris se recepit, ad quam urbem restauratis pugnis ter cæsus tantam cladem accepit, ut ex centum triginta millibus vix millia triginta superfuerint, semper coelo, ostenso signo crucis in aëre, pro Constantino præliante: visis etiam in aëre Phalangibus adolescentum armatorum, qui cum armato Equite crucis lucidum signum præferente hostiles copias cæderent.

Licinio sic in ordinem redacto, Constantia, quæ clam semper Christianis favebat, vitam marito impetravit, sicut & Martiniano Cæsari. Zosimus scribit Licinium fugisse Nicomediam, & inde ad Constantinum purpuram attulisse, vitæque ad tempus donatum esse. Martinianum autem traditum à Constantino satellitibus suis jugulatum esse. Sic totum imperium Constantinus pietate sibi vindicavit, quod impietate Licinius perdidit.

Floruit

Floruit hoc tempore S. Nicolaus Mi-
rensis Episcopus. Tres pueri, qui huic
Episcopo apponuntur, sunt tres tribuni,
qui ejus operâ è faucibus mortis liberati
sunt.

Florere quoque cæpit Pachomius Ab-
bas in Thebaide, cum militasset in castris
Maxentii, vel ut alii tradunt Licinij: eo de-
victo, Christianæ militiæ nomen dedit, &
sub Abbate insignis nominis Palemone vi-
tam auspiciatus est anachoreticam.

Quiescente tyrannide Imperatorum pa-
cem ecclesiæ turbat Arius, qui Alexandria
ejectus in Palæstinam venit, & ab Episco-
pis illius provinciæ impetratâ potestate
conventus agendi, caput erexit, fretus po-
tentiâ Eusebij Nicomediensis, qui nuper
ex Beristensi sede translatus erat in Nico-
mediensem favore & gratiâ Constantiæ u-
xoris Licinij. Hic excitavit Paulinum Ty-
rium, Eusebium Cæsariensem & alios ut
ejus patrocinium susciperent, à quibus
septuaginta Epistolæ conscriptæ, quibus
Alexander respondit, unus tot adversariis
par atque superior. Quæ cum rescisset
Sylvester, misit in orientem Osium Episco-
pum Cordubensem, ut turbas illas com-
pescere conaretur, & sopire flammæ, qui-
bus Oriens & Occidens postmodum ex-
arsere.

319. Constantinus missis publicis litteris Alexandriam, impium hominem Arium sibi probè notum, ab eoque Catholicis cavendum esse, in synodo ab Osio Alexandria celebrata manifestum facit. In eadem synodo redactus est in ordinem Coluthus, & Sabelliani damnati.

Celebrata eodem anno synodus Gangrensis in Paphlagonia, cui Osius quoque interfuit. In ea damnatus est Eustathius quidam, (non Sebastenus Episcopus, quod vulgò creditum) sed Euctatus discipulus Petri Anachoretæ, sive impostoris in Palæstina.

HÆRESIS EUSTATHII SIVE EUTACTI.

1. **C**onjugia inhibebat, & ideo in domibus conjugatorum orationes fieri, imò ab eis quoque Sacerdotibus, qui ante Ordines Sacros legitimo matrimonio juncti erant, benedictionem accipere prohibebat.

2. Docuit superstitiosè à quibusdam cibis abstinendum esse, & proculcatis jejuniis & abstinentiis ab Ecclesia indultis voluit, ut à suis die Dominico jejunaretur.

3. Episcopalem habitum cum Philosophico habitu permutare cogebat.

4. Fœminas curabat tondendas, & sic detonsas virili habitu indutas incedere.

J. G.

5. Jubebat non in templis, sed in domibus
privatis communionem à suis celebrari, dete-
ctis sepulchra Martyrum, & ecclesias.

6. Sanctos nec venerandos nec invocandos
esse censebat.

7. Spiritum S. nec Deum appellabat, nec
creaturam vocare audebat.

Constantinus prohibet aruspicinam;
immunes facit Clericos ab omnibus mune-
ribus onerosis; facultatem concedit, re-
jectis magistratibus civilibus, ad Episcopo-
rum judicium provocandi: aliisque privi-
legiis Christianos exornat, & fovet.

(320.) Constantinus abolet pœnas
contra orbos & cœlibes latas in lege Papia,
quibus à successione suorum arcebantur,
idque ob defectum civium, quibus ob bel-
la civilia urbs exhausta erat. Cui legi S.
Ambrossus contradicit exemplis osten-
dens, ubi paucae Virgines sunt, ibi etiam
homines pauciores esse, & ubi virginitas
plus floret, ibi numerum quoque homi-
num majorem reperiri *Ambros. de Virg. lib. 3.*
Abolet item consuetudinem cruces eri-
gendi pro fugitivis & latronibus in
reverentiam sanctæ Crucis
Salvatoris.